

Nú verður havið hjá ferðafólki og fólki, sum ikki hava fastan bústað í Føroyum at fáa MVG'io afturgjøld, tá farið verður av landinum. Frá vinstri: Jan Mortensen, stjóri á Ferðaráði Føroya, Uni Danielsen, frá Flogfelag Føroya, Kirsten Pilebo, selustjóri hjá Europe Tax-free Shopping í Danmark og Siri Eysturoy, frá Miðbyrfelagnum

Mynd: Daml Jens Kristian

Føroyar tollfrítt øki

Møguleiki verður nú hjá ferðafólki og fólki, sum ikki hava fastan bústað her á landi, at fáa MVG'io aftur, tá keypt verður í Føroyum. Tað er út-landska fyritekin Europe Tax-free Shopping, sum skal umsita tollfrítt søluna

KARTIN L. HANSEN

Í hesum døgum er Kirsten Pilebo, selustjóri hjá donsku deildini hjá Europe Tax-free Shopping, í Føroyum fyrri at fáa gongd á tollfrítt søluni. Europe Tax-free Shopping hevur deilir í 17 londum, og umleið 70.000 handlar eru við í samstarvinum. Haraftrat hevur felagið umleið 3.000 útgjaldingarstøð, m.a. í 28 alþjóða flogvøllum.

Nú gerast Føroyar tað 18. landi, sum er við í Europe Tax-free skipanini. Stórar vónir verða settar til, at skipanin kann fáa ferðafólk at leggja meiri pening eftir sær í Føroyum, nú tey fáa MVG'io afturgjøldið tá tey fara av landinum. Føroyar kunnu eisini vísa á rettlig- an stóran avsláttur á vörum. MVG'io í Føroyum er sum kunnugt 25% meðan momsúrinn eitt nú í Sveits einars er 6%, so í Føroyum er nógvur peningur at spara.

Gott fyr ferðavinnuna
Jan Mortensen, stjóri á Ferðaráði Føroya, heldur, at

Stórar vónir verða settar til, at føroyskir skreytlutir fara at ganga sum heilt breyt við tollfrítt søluni í Føroyum. Her særst Eghild Poulsen frá Summarcaféini í Kunoy frammanfyri Heldina í Havn. Eghild selur lutir fyrri Heldina í Kunoy

Mynd: Daml Thomas

tað er gott fyrri føroysku ferðavinnuna, at tað nú verður møgulegt at keypa tollfrítt í Føroyum.
- Tað hevur nógv at siga, at vit nú kunnu marknaðar- føra okkum sum tollfrítt øki. Hartil hevur Europe Tax-free Shopping sera goða skráseting um hvør keypir hvat og fyrri hvussu nógv. Hesa skráseting- kunnu vit eisini nýta gott av fyrri at sigga, hvat tað er fyrri ferðafólk, ið koma til Føroyar, sigur Jan Mortensen.

70 handlar higartil við í skipanini
Hóast skipanin ikki byrjar fyrri enn gott og væl 10. juli, av tí at virðisbrav ikki eru fingin til vegs, so hava 70 handlar í Havn longu meli-

ð seg til skipanina. Einki er heimavirkin farið at tjóta væl av tollfrítt skipanini.
Landsstýrið hevur eisini jattað at seta minstamark- ið fyrri tollfrítt sølu úr 600 nið- ur í 300 kr. Hetta átti at havið við sær, at handlarar fáa størri umsetning. Royndir í Sverriki vísa, at selan nærur tvífaldaðist, tá minstamark- ið varð sett niður.

Skipanin virkar á tann hátt, at tann ferðandi fær eitt virðisbrav frá handli- num, sum er við í tollfrítt skipanini, tá vóran verður keypt. Hetta virðisbrav verður stemplað av toll- myndguleikum, tá farið verður av landinum, og síð- an fáa fólk peningin út- gjöldan í hondina.

Neshamar hættisliga heimferð

Skipið fleyt so tungt, at danska sjóverjan noyddist at flygja skip- inum til lands. Tveir mans fóru av skipinum við tyrlu, meðan skipar- in og stýrimaðurin vóru eftir umborð

KARTIN L. HANSEN

Idnaðarskipið Neshamar av Nesi noyddist at fáa hjálp frá donsku sjóverjuni. Á veg inn við fullari last komu teir í ófantaligt veður, og skipið byrjaði at flóta ógvuliga tungt í sjónum

Tann 21. juni hevði idnað- arskipið Neshamar av Nesi eina hættisliga heimferð av fiskileið. Teir høvdu roynt í Dogger Bank og høvdu 270 tons inni. Veðrið var gott tá teir byrjaðu at sigla til Hirtshals, har teir vanligu landa. Hesin túrur varir hálvtann- að døg.

Á veg inn gjørdist veðrið heldur ófantaligt, og Neshamar byrjaði at flóta tungt í sjónum. Støðan gjørdist so mikið hættislig, at man- ningin, sum taldi fyra mans, gjørdi av at senda boð eftir donsku sjóverjuni at flygja teimum í havn. Ein tyrla og eitt skip fæddu frá skipinum. Skiparin og stýrimaðurin vóru eftir umborð. Danska sjóverjuskipið fylgdi teið alla tíðina við skipinum, og var til reiðar at taka menninar

umborð, um skipið gjørdist trygri.

Inn í Thyborøn

Teir gjørdi av at fara inn í Thyborøn, av tí at skipið var so tungt og veðrið heldur ófantaligt. Lúningin var undir og skipið fleyt einars á báðum endunum, men hóast tað, so eydnaðist teimum

at koma í havn í øllum góð- um.

Tá siglt verður so langt og skipið so tungt, so er altíð vandi fyrri, at sjógvur lekur inn, sigur Oleif Hansen, ein av eigarunum av skipinum. Hann siglt vanligt við sum maskinmaður, men var ikki við henda túrin. Hann heldur ikki, at teir høvdu fylt av nógv í skipið - Onkuntíð

hava 290 tons verið í skip- inum, men tá hevur ikki verið so langt at sigla, sigur hann.

Hvørki manning ella skip fekk skaða av ferðini. Teir fóru til fiskiskap aftur so skjótt sum til bar Neshamar hevur roynt við Eggersund Kantin í Siðstuni.

Alex Bærentsen:

- Ongin verður reinur av at dálka ein annan

Herfyri var kendt føroyski tónleikarin, Alex Bærentsen, á konsertferð í Danmark. Saman við honum vóru so mætir tónleikarar sum Charlie McCoy og Billie Jo Spears. Átlan- in var at tosa við Alex um konsertferðina, men í staðin fallið prátið inn á mongu leysasög- urnar, gingið hava um føroyska tónleikaran.

GRÆKARIS DJURHUUUS MAGNUSSEN

Alex Bærentsen, sum harmast um lygisøgnurnar, gingið hava seinastu tíðina

Ikki er altíð bara sum at siga tað, at vera hálvtalmennur persónur, heldur ikki í Føroyum. Rætt sum var tú høg- ur embætismáður í Hvítu Húsunum ella limur í ensku kongafamiljuni, verður lagt eftir sær, gert tú ikki ná- gremliga eftir óskrivuðu moralsku reglum føroyinga. Hetta hevur Alex Bærentsen

sanniliga fingið at merkja. Eftir at Alex Bærentsen og konan herfyri vóru

sundurlisn, hava skuldset- ingar og søgur um føroyska tónleikaran hegla niður. Hóast túsendtals føroyingar hava verið í just somu støðu sum Alex, og eru vórðin sundurlisn, verður tað gjørt til nákk serligt í hesum før- inum. Onki mark er fyrri, hvat hesin fólkakæri sang- ari og tónleikar verður skuldsettur fyrri, og søgur kann ganga sum «slangan» á sinni.

f, heldur hann. Alex Bærentsen er gegin um at búgva í Føroyum, men hann heldur tað hava stóran týdning, at vit eru góð hvørt við annað, bera yvir hvar við hvørjum øðrum, og sjá nýsanna kær- leika. - Mistøkini noyðast vit so sjálvi at loysa, og sjálvi standa til svars fyrri - bæði í gerandisdegnum og við domstólin tann eina dag, sigur hann.

Tungan kann vera vandamikil vápni

Alex Bærentsen hevur merkt slatursøgurnar sum tunga byrði seinastu tíðina. Hann visir á, at í útlöndum nýta fólk m.a. skotvápni til tess at gera av við fólk. Men hann heldur, at spillandi tunga kann vera eins vandam- ikkil, sum drepani vápni.

Søgnurnar um Alex eru so fular og nærgangandi, at hann ikki ynskir at tær verða endurgjvarnar í fjøl- miðlum.

Mangan verður sagt, at sjáldan rykur roykur av ongum brandi. Fólk gloyma bara, at hetta kann verða sagt, hóast hvørki roykur ella eldur er, sigur Alex Bærentsen.

Vit kunnu øll gera mistøk. Men spillandi tungan hjálpir ikki uppá nøkur mistøk. Hinegin verða mistøk- ini forbronglað til eitthvørt, sum yvirhevar onki hald er

Ræður um at hugsa seg um nakrar ferðir
Tað er sjón fyrri søgn, at mangan er lítið, oftani als onki, í spillandi slatursög- um. Tað verður seg her heima ella aðarstaðni, stóðan er sum heild tann sama. Tí mælt Alex Bærentsen fólk til altíð at spyrja spillandi tunguna, hvaðani hon hevur tóndini. Ella f besta fari fara beinleiðis til viðkom- andi, segan snýr seg um, og soleiðis á rættum stað spyrja um sanleikan í tí, ella gera viðkomandi varugan við søgnurnar.

- Eg heiti innarliga á øll um at hugsa um tað, sagt verður, og tryggja sær, at tað yvirhevar er undirbyggt, sigur hann.

Gamla orðatakið «ongin fer væl, av tí at annar fer illa» kundi hóskaði verð lagt afturat.

Men spurningurin, Marita, er: NÆR?

- Tað, sum hevur týdn- ing, er, at vit frá byrjan av hava fólk við í olju-

fyrireikingunum, sum hava førleika innan vinnulívnið at byggja upp eina nýggja vinnu sum oljuna. At tað ikki verður gjørt, elur ein mistanka um, at onkur er í landsstýrinum, sum óttast, at fólk fara at vinna pening, sigur Magni Arge, formaður í Føroya Oljuídnáði

PÓL Á KLETTI

Nú oljuráðleggingameynd- in við sínum mongu ser- frøðingum av ymsum slag- i nýggjar limir eru valdir í hana, Claus Rasmussen og Torleivur Hoydal, eru eingi umboð fyrri vinnuna við. Hesus fyltist formaðurin í Føroya Oljuídnáði á í Degi og Vika mikuvældið, men í Sosialinum í gjár sigur Mar- ita Petersen, lögmaður, at

sjálvandi skal vinnan vera við í oljunevndini. Hon sigur, at landsstýrið just hevur ráð Føroya Olju- ídnáði, at tað er sera týðningarmikið, at vinnan er við í fyrireik- ingum longu nú, og at tað longu í apríl varð avgjort, at vinnan skal hava tvei um- boð í nevndini. Men av tí at arbeiðsbyrðan í landsstý- rinum hevur verið stór, er tað ikki eydnast.

Men hetta góðtekur Magni Arge, formaður í Føroya Oljuídnáði, ikki. Tá tað longu í apríl var greitt, at vinnan skuldi vera umboð- að og at ein í dag er sann- ferdur um, at hon skal vera við, mátti verð upplagt at boðsent henni nú beinan- vegin íð ráðleggingar- nevndin fer til verka.

Vinnulívnið er als ikki tikið uppá ráð Føroya Olju- ídnáði, hevur umleið hundráð limir - virki, fak- feleg, arbeiðsgevarafelag og kommunur, sum aftur umboða eina stóra fjöld. Men landsstýrið hevur ikki so frægt sum ráðfært seg við

Marita Petersen, lögmaður:

Sjálvandi skal vinnan vera við í oljunevndini

Petersen, lögmaður í eini viðmerking til úttalini hjá formanninum í Føroya Oljuídnáði, Magna Arge í SVF í vikuni, har hesin visti drøgt sína við, at vinnan ikki hevði umboð í nevndini.

Hetta er frentur byrðan verður so frægt er hesi umboðini, um tað er gott og væl.

okkum. Eg eri púra sann- ferdur um, at teir stóru mogleikarnar, sum liggja í eini komandi oljunnu tá talan er um intøk, eru at finna í vinnulívsspartium tey fyrstu ári, sigur Magni Arge.

Petersen, lögmaður, sagt, at tað fara at verða boðsent? - Spurningurin er nær? Beinanvegin, um tiggju ár ella tá tíðin er farin frá okk- um? Tað, sum hevur týdn- ing, er, at vit frá byrjan av hava fólk við í fyrireik- unum, sum hava førleika

innan vinnulívnið at byggja upp eina nýggja vinnu sum oljuna. At tað ikki verður gjørt, elur ein mistanka um, at onkur er í landsstýrinum, sum óttast, at fólk fara at vinna pening, sigur Magni Arge.

Magni Arge - Vinnulívnið er als ikki tikið uppá ráð. Føroya Oljuídnáður hevur umleið hundráð limir - virki, fakfeleg, arbeiðsgevarafelag og kommunur, sum aftur umboða eina stóra fjöld. Men landsstýrið hevur ikki so frægt sum ráðfært seg við okkum